

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 102

číslo: 29

17. července 2022

Cena: 10 Kč

V Betlémské kapli v roce 2022

Každoročně si počátkem července připomínáme mučednickou smrt člověka, jehož myšlenky a s nimi svázané celé životní svědectví uchováváme po staletí jako vzácný drahokam. A jako věřící Církve československé husitské se společně scházíme v Betlémské kapli na Starém Městě pražském, abychom zde svou lásku a postoj k velkému Mistru také konkrétně vyjádřili - účastí, modlitbou, zamyšlením našich duchovních i citacemi z Husova pozoruhodného díla, které tak horlivě promlouvalo k nejožehavějším otázkám tehdejších dnů...

Svátek Mistra Jana Husa je nesporně jedním z největších svátků naší církve a společně s Velikonocemi a Vánocemi svým způsobem i význačný milník celého našeho liturgického roku. Letos jsme vstoupili do vzácných prostor Betlémské kaple po 620 letech od okamžiku, kdy na zdejší kazatelně vystoupil, a to při příležitosti 607. výročí jeho smrti. Slavnostní bohoslužbu přenášenou Českým rozhlasem a televizí 6. července vedl bratr patriarcha Tomáš Butta spolu s farářkou Marií Zvarďou a pražským biskupem Davidem Tonzarem, během liturgie vystoupil Pěvecký sbor varhaníků a zpěváků naší církve pod vedením Zdeňka Kovalčíka. Přítomné hosty pozdravil za ekumenu biskup Marián Čop z Evangelické církve augsburského vyznání a za aka-demickou obec pak proděkan HTF UK Jan B. Lášek. Kázání, při němž bylo vzpomenu další význačné osobnosti, Jana Amose Komenského, pronesl bratr patriarcha a v upravené podobě je uvádíme níže:

red

Hus a Komenský - dva Kristovi svědci v našem národě

Betlémská kaple v Praze je místem, které je spojeno s Janem Husem a jeho věhlasným kazatelským působením. Ale toto místo navštívil i mladý Jan Amos Komenský v roce 1614, když přišel do Prahy. Tehdy byla Betlémská kaple po vydání Rudolfova majestátu v roce 1609 svěřena univerzitě Jednotě bratrské. Kázal zde Jan Cyril, bratrský senior. Komenský měl později jeho dceru Dorotu za manželku.

Co spojuje Husa a Komenského? Oba byli učitelé. Hus vyučoval studenty na pražské univerzitě. Komenský působil ve školách na Moravě, v polském Lešně a v dalších zemích Evropy. Oba měli vztah ke svému národu a usilovali o povznesení jeho kultury. Své spisy psali česky, nejen latinsky. Oba byli hluboce věřící křesťané. Hus napsal spis „Provázek třípramenný“, kde pojednává o třech hlavních křesťanských ctnostech – víře, naději a lásce. A Komenský chápal víru, lásku a naději jako základ celého křesťanství a to, co je podstatné pro pravé náboženství. Oba byli reformátoři. Hus usiloval o nápravu tehdejší církve a Komenský o všeobecnou nápravu lidstva jako celku v oblastech vzdělání, náboženství a politiky.

Určitá jejich odlišnost je v tom, že Husův život byl zkrácen násilnou smrtí během kostnického koncilu. Komenský mohl naopak ještě ve vyšším věku v exilu psát, tvořit a nasazovat se pro dobro, spravedlnost a mír ve světě. Přesto oba procházeli velkým utrpením a museli mu čelit ze zdrojů své víry. Oba ve svém životě usilovali vytrvale a horlivě o dobro ve smyslu biblické výpovědi: „Kdo vám ublíží, budete-li horlit pro dobro? Ale i kdybyste měli pro spravedlnost trpět, jste blahoslavení“ (1 Pt 3,13-14a).

Úsilí o dobro, zaujetí pro to, co je dobré, znamená zaujetí pro samotného Boha. Neboť, jak to vyjadřoval opakovaně Hus: „Bůh je nejvyšší dobro, nad které nemůže být pomyšleno nic většího“. Zní to jako filozofická výpověď o nejvyšším dobru. Ale tuto výpověď najdeme i v Bibli, když žalmista říká: „Ty jsi, Panovníku, moje dobro, nad tebe není“ (Ž 16,2).

Můžeme mít takovou zkušenost, že se snažíme o něco dobrého, ale obrací se to proti nám. Místo pochopení, podpory a ocenění se setkáváme s negativní reakcí. Žalmista mluví o těch, „kdo odplácí za dobrotu zlobou, za to, že se snažím o dobro, mě osočují“ (Ž 38,21). Ublížit mohou lidé, mohou poškodit slovem i jednáním. Ale přesto Boží posouzení a milosrdenství je tím rozhodujícím. Pod touto svrchovanou mocí prožívali svůj život oba svědkové. Hus usiloval o nápravu tehdejší církve, která se od Krista vzdálila, a chtěl ji navrátit zpět k jejímu duchovnímu zdroji a základům podle Bible, aby se znovu více podobala svým životem Kristu a jeho apoštolům. Pro tuto svoji horlivost a oddanost Kristově pravdě musel Hus snášet těžké utrpení, jak tělesné, tak i duševní. A Komenský nemohl působit ve své vlasti. Mnohé ztratil, procházel těžkým vnějším i vnitřním utrpením. Nesl bolest se svou zanikající církví, se svým podmaněným národem i s lidstvem, nacházejícím se v bezvýhledném labyrintu nenávisti a násilí. Ani Hus ani Komenský nebyli bezchybnými a dokonalými lidmi, ale to, co spatřujeme na nich cenné, je, že svůj život zaměřili k tomu, co je přesahuje – k Bohu – k duchovnímu základu všeho a odtud čerpali svoji naději a sílu ke konání dobra. Procházíme velice těžkým obdo-

rou. Náš život poznamenala dlouhotrvající a navracející se nakažlivá nemoc. Prosperita a zvyšování životní úrovně jsou ohroženy hlubokou hospodářskou krizí. O údělu milionů lidí rozhoduje nevyzpytatelnost mocných vůdců. Tato kritická situace některé lidi vede k hledání odpovědi na hlubší otázky našeho života. Když se ztrácejí a rozpadají vnější jistoty, tak hledáme vnitřní, pevnou a stálou oporu. Ale může se stát, že čím jsou

zkoušky těžší a trvají déle, člověk tomu může podlehnout a dostaví se rezignace a ztráta naděje. Ale máme zde příklady lidí z naší historie, kteří dokázali aktivně čelit zkouškám a utrpení. Neztratili naději a odhodlání konat dobro. Hus přispěl k evropskému a světovému kulturnímu i duchovnímu dědictví svým morálním postojem a příkladem. Hlas jeho svědomí byl silnější než vábení, aby dal přednost časným výhodám a pomíjivému dobru před dobrem nej-

vyšším. A Komenského trvalý vklad je jeho jedinečný program výchovy k lidskosti a nápravy založené na správném poznání, mírnosti a nenásilí.

Neztrácejme naději a odhodlanost konat dobro i přes všechny obtíže, které na nás doléhají a kterým jsme vystaveni. Jak nás k tomu vybízejí svým příkladem Hus i Komenský – dva Kristovi svědci v našem národě.

Tomáš Butta

(Z kázání k 6. červenci 2022)

Milý soudruhu farářu

Když jsem před dvanácti lety nastupovala na místo redaktorky do časopisu, jehož řádky nyní čtete, byl součástí redakčního týmu i externí spolupracovník Ervín Kukučka. Člověk se srdcem přesně na tom pravém místě a totéž bych řekla o jeho humoru. Byl nám blízký v mnoha dalších směrech – tak jako asi všem, kteří jste ho znali a měli rádi. Ani nevím, kolik let přispíval do Českého zápasu svými sloupky a nejrůznějšími postřehy (a že nám kolikrát „vytrhl trn z paty“, když bylo rychle potřeba zajistit článek na konkrétní téma či rychle dodat náhradní text), ale také obstaráváním homilií, které pravidelně vycházejí na druhé straně v rubrice Nad Písmem. To vše „zápasnické“ nám bude chybět, ale hlavně nám chybí bratr Ervín, kolega a také farář naší Církve československé husitské v náboženských obcích Vrchlábí, Hlinsko, Žamberk a Nekoř. Náhle ukončil svou pozemskou pouť ve čtvrtek 30. června ve věku 78 let.

Vybavuje se mi jeho obvyklý oblíbený pozdrav na rozloučenou, když zavíral dveře redakce: „A pamatujte na to, že máte rezervy!!“ Budu na to pamatovat, vím dobře, že je mám, tady v redakci snad ani nelze usnout na vavřínech. A teď už předávám slovo dalším kolegovi, Martinu Jindrovi, jehož upřímné vzpomínky (je otištěna též na webu církve společně s fotkami) netřeba cokoli dodávat:

Milý Kukučine, brachu, kumpáne, Kuku, soudruhu farářu, odešel jsi (30. června 2022) náhle a až moc rychle. Bylo s Tebou zhusta veselo, přestože Ti bylo dáno projít i trním. Ještě jsi pořádně ani nechodil, a přesto jsi musel bez rodičů podstupovat „stravovací experimenty“ v německém výchovném ústavu. Jako jeden z mála ses vrátil, ale macecha Ti dávala zabrat. Ve třinácti ses postavil na vlastní nohy. Bloudil jsi lidsky sám životem, ale už napořád s průvodcem milosti, který Tě nenechával padnout. Odtajňoval Ti literaturu, divadlo a umění, přiváděl přátele a nakonec

i Lidmilu, ženskou do nepohody, která estébákům kafe nedělala. Na faře se Vám kolem nohou pletla tři malá Kukučata, z nichž hned to první, Karolínku, chtěl principál Radim Vašínska přejmenovat na Revoluci, k čemuž ho inspirovalo její datum narození. Časem jsi nacházel svoje místo na obloze a začal světu svítit. Pořídil sis k tomu Louč, později oblékl kazatelský a farářský talár. Včera jsi byl coby pozemský světloň odvolán, ale určitě už zase přikládáš do kamen, abychom nezmrzli...

Martin Jindra

Uvědomujeme si přesah svého života

Každá doba si artikuluje své zásady, zabývá se obecně platnými zákonitostmi, které navazují na tradici i odrážejí současný stav společnosti.

V dnešní době se mezinárodní dokumenty hlásí nejen k lidským právům, nýbrž výslovně hovoří o lidských povinnostech. Programově vyžadují globální étos - jak například upozorňuje významný myslitel Hans Küng - a dokonce se ho již pokoušejí konkretizovat. Současné uspořádání světa vyžaduje novou etiku odpovědnosti, založenou na nutném minimu společných humánních hodnot, kritérií a postojů, jimž budou moci přitakat všechny národy a všechna společenství. Důležitá je tolerance, snášenlivost a partnerství, které jsou všem lidem ku prospěchu. Potřeba chápat nutnost určitého kompromisu a být k němu ochotni. Zdravý kompromis je efektivnější než vyhocení konfliktů nežádoucím způsobem.

Cesta, po níž může člověk přijít sám k sobě, vede neustále podél úskalí a propastí. V mezních situacích, o nichž uvažuje například filosof Jaspers, je člověk otřesen tím, že sám ze sebe je nicotný, a že vlastní silou nemůže dále. Dochází ke ztroskotání. Naráží na absolutní hranici. To se děje např. v okamžiku umírání někoho blízkého a v myšlence na vlastní smrt, nebo ve zkušenosti nevyhnutelnosti boje, utrpení nebo viny, či v zážitku nezměnitelného soudu, do něhož je zapředen každý. Jak vysvětluje Weischedel, Jaspersovo filosofování jako skok ke sebebytí a ke svobodě se umožňuje tím, že právě tváří v tvář zoufalství, přes zdánlivou nemožnost tohoto skoku, může dojít ke zvláštní zkušenosti: zkušenosti darovanosti. Ve ztroskotání může člověk zažít, že je mu dáno to, co si sám nemůže opatřit. „Právě ve vzniku sebebytí si uvědomuji, že jsem se nevytvořil sám.“ V nejzazší situaci ztroskotání může se člověku naskytnout pomoc, která nepřichází ze světa, ani z něho samého. Jaspers to nazývá transcendenci: „Když se člověk vnitřně utvrdí v osudu, když odhodlaně čelí i umírání, pak to nedokáže skrze sebe sama. Co mu zde pomáhá, je však jiného druhu, než veškerá pomoc světa. Za to, že spoléhá sám na sebe, vděčí neuchopitelné ruce transcendence, pocitované pouze v jeho svobodě.“

Přesah našeho života, tedy transcendenci, si uvědomuji již řadu let. Vnímám, plna otázek, zákonitosti lidského pobývání zde, na naší planetě. Nejsme totiž jen pouhý bios, máme duši, o kterou pečujeme, máme svůj duchovní život. Naše existování by nemělo být jen „s někým“, ale „pro někoho“. Žijme tu moudře a smysluplně pro své blízké, rodinu, přátele, spolupracovníky, spoluvěřící, hledající, potřebné. Mysleme na skutečnost darovanosti. Že z lásky našeho Stvořitele jsme obdrželi dar života a měli bychom si pokorně uvědomovat svou vděčnost. Otevřme se dobrým darům, jež přesahují vše, co jsme doposud poznali.

Olga Nytrová

Farář jako dobrý pastýř, nebo jako Dobrého pastýře služebník?

To přikazuj a tomu uč! (1Tm 4,11)

Apoštol Pavel píše Timoteovi: „To přikazuj a tomu uč!“ Tato pavlovská instrukce kazatelům církve byla jistě použitelná v oné třetí křesťanské generaci, do které byla psána, na konci prvního století. Po celé následující evropské dějiny však s rostoucí politickou silou moc církve získávala hrozivé rozměry.

Od 19. století se díky společenským změnám stává autoritativní učitelská role církve i role jejích exponentů nefunkční, dokonce poněkud směšná, jakkoli po ní mnozí nostalgicky touží a stále se jim vrací to dětské pokušení M. Jana Husa: „*Když jsem byl žáčkem, měl jsem tehdy mysl, abych byl brzo knězem, měl dobré bydlo a rúcho a byl lidem vzácn.*“

Duch doby zde zapůsobil správným směrem v souladu s evangeliem: „Kdo by chtěl být mezi vámi větší, ať je vaším služebníkem.“ (Mt 20,26) Mocná církev je pasé. Když někdo zneužije mocensky své poslání, vzdálí se od přikazu Krista. I bohoslužba formou farářova kazatelského monologu se stává problémem.

Naše postmoderní doba přímo vybízí k přehodnocení rolí a vztahů v církvi, má-li církev být vůbec brána vážně a má-li mít šanci sdělovat Evangelium v prostředí, ve kterém žije.

Papež František na adresu svých kněží v jedné homilii řekl: „*Boží pomazání je určeno chudým, vězněným, nemocným a těm, kteří jsou smutní a osamoceni. Pomazání, drazí bratři, není určeno k navonění nás samotných a tím méně k tomu, abychom je konzervovali v nějaké baňce, protože olej by žlukl a srdce zahořklo.*“ Myslím, že v této souvislosti je problémem už samotné

pojetí faráře jako pastýře – pokud nemáme stále na mysli Petrovo: „Starejte se jako pastýři o svěřené stádo ... ne jako páni nad těmi, kdo jsou vám svěřeni, ale buďte jim příkladem“, (1P 5,3) i obecnou výzvu Pavlovi: „Vybízím vás, bratři, pro Boží milosrdenství, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou obětí; to ať je vaše pravá bohoslužba.“ (Ř 12,1) Dnešní farář nemůže spoléhat na nějakou vnější autoritu své pozice, musí být autoritou skutečnou, přirozenou. Cílem faráře není ovládat druhé, ale nabídnout jim ovzduší plné důvěry a porozumění. Musí se odvážit vložit tuto důvěru do sboru, ve kterém se bude snažit vybudovat atmosféru, kde se bude každý cítit odpovědný za celý sbor, a všichni budou mít odpovědnost za druhé. Místo autority založené na autoritářství má jeho autorita vyrůstat ze schopnosti šířit důvěru, empatii a porozumění.

Farář si nemá hrát ve službě Dobrého pastýře na jeho zástupce a případně cenzora, má být spíše facilitátorem, který dokáže akceptovat své bližní se všemi jejich břemeny a přinášet jim pokoj a osvobození od jejich hříchů či dluhů.

Naše hlavní a snad jediné poslání od vzkříšeného Ježíše je zbavovat svět i druhé v něm bolesti, trápení, vin a hříchů. To je cantus firmus Kristova evangelia. Rezignovat na tento přikaz našeho Dobrého pastýře či mocensky vážit, kdy někoho zbavit hříchu a kdy ne, znamená nenáležitě si uzurpovat dnes již nepřipustnou roli. (J 20,19–23)

Zdeněk Bárta

Publikováno v časopise Český bratr 10/2019

V každém soužení, které nás potká, by měl křesťan projevovat radost. První křesťané prý přistupovali k mučednictví jako ke svatbě. Radost je pečeti křesťana. I v bolestech, v souženích a pronásledováních. Někteří křesťané se ale tváří jako okurky naložené v octu. Křesťan bez radosti však není křesťan. Radost křesťana střeží pokoj i lásku. Pokoj, lásku a radost působí Duch svatý... On je darem, který nám dává pokoj, učí nás lásce a naplňuje nás radostí.

Z Denniho čtení 2022 - Úvahy nad Hesly Jednoty bratrské.
Text na 16. červenec 2022

Z kazatelského plánu

6. neděle po svatém Duchu

Hospodine, kdo smí pobývat v tvém stanu, kdo smí bydlet na tvé svaté hoře? Ten, kdo žije bezúhonně, ten, kdo jedná spravedlivě, ten, kdo ze srdce zastává pravdu.

(Žalm 15,1.2)

První čtení: Genesis 18,1-10a

Tužby pro dobu po Duchu svatém (III):

1. Abychom širokou cestu hříchu opustili a na úzkou cestu života v Kristu vstoupili, modleme se k Hospodinu.
2. Abychom okolnímu světu v nouzi a mravní bídě duchovně i hmotně pomáhali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, nauč nás vážit si tvého milosrdenství, které nám na každý den projevuješ, a pomoz nám usilovat o to, co je ve shodě s tvou vůlí! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Koloským 1,15-28

Evangelium: Lukáš 10,38-42

Verše k obětování: Žalm 54,8-9a

Verš k požehnání: Lukáš 8,15

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, když nás posilňuješ svým slovem a svátostmi, dej, aby celý náš život byl obětí, jejíž vůně je tobě příjemná! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 86, 89, 110, 183, 192, 290, 296, 308

Nad Písmem

Lukáš 10,38-42

V Písmu nacházíme několik příběhů o sourozeneckých dvojicích. V antickém a židovském písemnictví tvoří mnohdy určitý literární typ vyprávění, na kterém se prezentuje příklad Božího nakládání s člověkem a jednání lidí ve vztahu k druhým a potažmo k sobě samému. Kain a Abel, Jakob a Ezau. Sbliženost sourozenecká, která je mnohdy nakonec nepřekročitelná a na straně druhé vzdálení se, v extrémním případě až vražda. Zarámování dnešního vyprávění tvoří na jedné straně podobnost o milosrdném Samařanovi, na druhé straně potom Ježíšovy promluvy k učedníkům, v nichž je upozorňuje, že jeho samého nebudou mít nablízku napořád, a tak se mají z jeho přítomnosti radovat. Text o Martě

a Marii hrál v dějinách spirituality velkou roli. Zde přichází ke slovu i tradice jeho výkladu. Duchovní mistři příběhem mohli velmi pěkně ilustrovat skutečnost, že člověk se rád nechává strhnout naléhavými potřebami, ovšem za cenu opomíjení toho, co je opravdu důležité. V tomto výkladu potom počínání Marie hraničí s kontemplací a samozřejmě s modlitbou. A modlitba a naslouchání Božímu slovu je i službou Bohu.

Dnešní perikopa vypráví o dvou sestřích, které, každá po svém vlastním způsobu, sloužily Ježíšovi. V samotném textu jsou pro mě rozhodující dva momenty. První je samotná rozmrzelost Marty. Ona chce, aby její sestra šla posloužit stejně jako ona. Stejným způsobem. Ježíšova odpověď, chápaná jako pokárání Marty, ale

přichází až potom. Až když si Marta stěžuje a je rozmrzelá.

Evangelium není přesně danou a určenou cestou, příkazem a návodem. Mnohá podobnoství jsou ve svém možném výkladu i v přímém rozporu. Jediný jednotlivý prvek je radost ze služby Bohu a z toho, že díky tomu mu můžeme být nablízku. Nic jiného.

Ten druhý moment je starost a trápení. Jestliže existuje nějaká Martina chyba, je jí zapomenutí na radost z přítomnosti Boží a bezstarostnost, kterou v tom okamžiku pocítujeme. Není to ani její starostlivost, ani snaha posloužit vzácnému hostu v jejich domě. To je pochopitelné a lidské. Zapomenout na radost v životě je ale to nejhorší, co můžeme udělat.

Jan Rokyta

„Bože, jestli tě uctívám ze strachu z pekla, pak mě v pekle spal.“

Jestliže tě uctívám v naději na ráj, vyluč mě z něj.

Avšak, jestliže tě uctívám pro tebe sama, pak mi dopřej svou věčnou krásu.“

Rábi'a al-'Adawíja (714/718 - 801 Basra)

Spomienka na majstra Jana Husa

Jan Hus iste nebol jediný, kto sa zaslúžil o vznik a vývoj fenoménu husitstva. Prispeli k tomu aj niektorí z jeho súčasníkov a nasledovníkov. Jakoubek ze Stříbra sa zásadne pričínil o formuláciu husitskej teológie, takže u historikov dostal titul „druhý zakladateľ husitstva“. Husitský arcibiskup Jan Rokycana bol na čele tvoriacej sa utrakvistickej cirkevnej organizácie. Vojvodcovia Ján Žižka z Trocnova a Prokop Holý majú zásluhy o samotné prežitie husitského hnutia. Základy, na ktorých sa toto hnutie formovalo, ale položil Jan Hus.

Jan Hus ako človek

Keď nekázal, alebo neprednášal na univerzite, pripravoval si Hus svoje vystúpenia, rozjímal nad Písmom, alebo písal svoje diela. Napriek kritike a moralizovaniu je v Husových spisoch cítiť záujem o bežný život ľudí. Prirôvnania čerpal zo svojho okolia, a to nielen zo života univerzitných vzdelancov, ale aj jednoduchých ľudí. Mnoho ráz prejavil aj zmysel pre humor. V polemikách s odporcami používal ostré vyjadrenia a sarkazmus. Husova činnosť v Betlehemskej kaplnke, na univerzite, ako aj množstvo diel, ktoré napísal, sú dôkazom toho, že svoj čas venoval predovšetkým štúdiu a práci. Teologické spisy písal Hus podľa aktuálnej potreby. Polemické diela vytváral ad hoc v reakcii na nepriateľské hanopisy, alebo na výroky a udalosti, na ktoré Hus považoval za potrebné reagovať. V rokoch 1412-1414 okolnosti prinútili Husa napísať niekoľko rozsiahlych polemických diel o cirkvi. Jan Hus do svojich diel preberal rozsiahle state z diel Johna Wyclifa, jeho filozofie, ponímania Písma ako večného zvrchovaného Božieho zákona. Kritika súčasnej cirkevnej hierarchie vychádzala z Husovho vnútorného presvedčenia a nemala len emotívnu podobu. Z cirkevných otcov mal v najväčšej úcte a obľube Augustína, sympatizoval tiež s kritikou zosväťšenej cirkvi Bernarda z Clairvaux...

Z príspevku Spomienka na majstra Jana Husa autora Štefana Šrobára vybrala redakcia

Žďárského Bydžov

Je to již více než dva roky od chvíle, kdy naši pozemskou časnost opustil bratr farář Václav Žďárský. Věříme však, že patří k oblaku věrných svědků, kteří nás i nadále doprovázejí na naší pouti životem. S bratrem Václavem jsme se před dvěma lety (ještě před přísnými proticovidovými opatřeními) rozloučili ve velkém shromáždění v Husově sboru v Novém Bydžově, ale teprve letos ve čtvrtek 16. června jsme pod vedením bratra biskupa Pavla Pechance s promluvou bratra faráře Vladislava Peka a s veršovanou vzpomínkou Petra Novotného konali obřad uložení urny. Předseda rady starších Martin Marek nechal nově upravit hrob na zdejší hřbitově, v němž bude bratr Václav spočívat společně se svými bydžovskými předchůdci ve službě – s bratrem farářem Janem Rychlým a jeho ženou.

Po prostém obřadu se pak většina jeho účastníků (od Prahy až po Jablonec nad Nisou) přesunula do novobydžovského Husova sboru, kde nás díky bratru Martinu Markovi a mnoha obětavým sestřím čekalo nejen bohaté občerstvení, ale také vzájemné sdílení toho, čím

každého z nás setkání s bratrem Václavem Žďárským obohatilo. A protože věříme, že by bylo dobré si odkaz tohoto duchovního, básníka, písničkáře i člověka (nemocí kříž Parkinsonovy nemoci) nejen připomínat, ale také na něj tvořivě navazovat, zveme i vás, čtenáře Českého zápasu, do něhož bratr Václav přispíval, na „Žďárského Bydžov“.

Na svátek knížete Václava 28. září 2022 od 10 hodin v Husově sboru v Novém Bydžově chystáme poeticko písničkové setkání s tímto trochu recesistickým názvem. Odrazí se v něm i Václavův smysl pro humor, neboť kromě jiného patřil mezi naše přední církevní cimmnology. Na „Žďárského Bydžov“ v několika blocích proložených občerstvením a procházkou vystoupí básníci, prozaici i písničkáři známých i méně známých jmen. Každý z nich bude mít k dispozici jen čtvrt hodinku, kterou by měl uvést alespoň jedním textem či písničkou bratra Václava a v návaznosti na ně pak představit něco ze své tvorby.

Vás, kteří přijmete naše pozvání k tomuto setkání, z hlediska za-

jištění dostatečného občerstvení prosíme, abyste nám svůj příjezd předem oznámili na e-mail: stepan.klasek@ccsh.cz

Na setkání s vámi se po prázdninách za všechny organizátory Žďárského Bydžova těší

Štěpán Klásek

Neduhy

Václav Žďárský

Pro množství starostí a neduhů
Zapomněl jsem na duhu
A přece nad hlavou se klene
Do nebes dveře otevřené

Katolický modernista Josef Hofer

Z bohosloví k učitelství a zase zpátky

Josef Hofer se narodil 19. 11. 1871 ve Snovídkách, okres Vyškov na Moravě, a zesnul 8. 3. 1947 v Luhačovicích. Byl především knězem a pedagogem. Byl také ale vášnivým spisovatelem. Mimo psaní knih se hojně věnoval denní publicistice (Slovácké noviny) a původně sváděl úporné polemiky s odpůrci katolicismu. Otcem Josefa Hofera byl cihlářský dělník (domkař), rodina měla malé pole a dům, byla dosti početná. Po maturitě nastoupil Josef na přání svých rodičů na studia do diecézního bohosloveckého učiliště v Brně. Ihned v začátku studia se s ostatními bohoslovci dostal na Velehrad. Při jejich pobytu však došlo k velké ráně, která Josefa zasáhla a ovlivnila. Jeho spolubratři se na Velehradě velmi opili, což pochopil jako naprosté selhání. Rozhodl se, že v takovém prostředí déle nezůstane, proto požádal svého biskupa o propuštění ze semináře a vstoupil do vojenské služby. Záhy však onemocněl a nastoupil do domácího léčení.

Jelikož neměl peníze, stal se výpomocným učitelem ve Stupavě pod Buchlovem. Po oficiálním odchodu z vojenské služby nastoupil jako výpomocný kantor v Komárově u Opavy. Následně složil zkoušku z učitelství na učitelském ústavu v Příboře a taktéž zkoušku učitelské způsobilosti v Brně.

V Komárově dochází k osudnému setkání Hofera s arcibiskupem Theodorem Kohnem (1845–1915). Arcibiskup se shodou okolností ocitl na hospitaci hodiny náboženství, kterou vedl právě Hofer (jako sup-

lent nemocného katechety). Hofer arcibiskupa zaujal a ten jej pozval k sobě na audienci, při níž mu nabídl studium teologie. Jelikož zaujetí bylo oboustranné, Hofer nabídku přijal, a s intencí „stát se poctivým knězem“ vystudoval teologii, načež jej v roce 1900 zmíněný arcibiskup vysvětil na kněze a umístil na první místo – stal se kaplanem u sv. Michala v Olomouci, kde spojil předchozí pedagogické zkušenosti s duchovenskou činností. Působil v arcibiskupském ústavu pro vzdělávání budoucích učitelů.

Aféra „Rectus“

Josef Hofer vstupuje do duchovenské služby s nadějí na spravedlnost a etickou „dokonalost“ kněžství. Možná až naivně si maluje soužití lidu a kléru a doufá v otevřenost christologické cesty. Záhy však prozře a vidí spoušť, kterou vybudovalo samotné kněžstvo.

„Šel jsem [...] do bohosloví, až mi bylo skoro 24 let jako učitel obecných škol. Oddal jsem se studiu bohosloví dušičkám, vždyť jsem

viděl v kněžstvu katolickém zosobněnou spravedlnost. Než brzy po vysvěcení mi spadlo bělmo z očí. Už druhý rok po vysvěcení [...] jsem prožil moc a moc a zkoušel kněžskou křížovou cestu. A čím dále jsem své zkušenosti draze platil, tím více zrál v mé duši úmysl napsati dílo, z něhož by lid poznal, že největším škůdcem katolického náboženství je vlastně kněžstvo samo, poněvadž se svou neinformovaností do dnešních dob naprosto nehodí a tím odpuzuje lid od toho krásného učení, jež nám zanechal náš Spasitel. Sbíral jsem pečlivě, co se mi zdálo vhodným, abych jednoho dne překvapil všechny laiky dobré vůle a aby byli laikové nuceni vykřiknout: Tož takové kněžstvo má katolická církev? Bud' se zreformuje, nebo ... vás zreformujeme sami.“

Josef Hofer ve svém niterném vyznání spolubratrovi (Marek, P. Český katolicismus)

Od poloviny roku 1902 se začíná odvíjet zrod Recta, tj. Spravedlivého, pseudonymu, pod kterým vychází série deseti artikulů „Naše diecéze“. Zde se Rectus profiluje jako tvrdý kritik církevní politiky a chování arcibiskupa Kohna. Ten je zde očerňován a vybarvován nejtemnější černou, jako ten, kdo odvádí lid od učení římskokatolické církve. Je paradoxní, že metoda vyšetřování, kterou vedl arcibiskup, si nezavdala s policejními praktikami, avšak ani přes svoji tvrdost nedosáhla odhalení Recta. Naopak – zdiskreditován byl přímo i nepřímo arcibiskup Kohn, který byl nakonec nucen odstoupit. Rectus

byl mylně identifikován jako P. František Ocásek (1857–1945). Když Rectus zjistil, že za jeho činy trpěl nevinný člověk, pohnulo se v něm svědomí a napsal arcibiskupovi dopis, v němž se k autorství článků přiznal a žádal o Ocáskovo propuštění. Autorem dopisu nebyl nikdo jiný, nežli Josef Hofer.

„Pohnutkou mého boje proti arcibiskupovi byl můj nejčernější klerikalismus, v němž jsem tehdy vězel až po uši, a mé puncované římanství. Já byl katolík dušičkám, a za svou víru, za katolicismus, byl bych se nechal snad i mučit.“

(Hofer, J. Paměti Rectovy. Pozor, 21, 1924, č. 52, 2. 3., s. 1.)

Hofer tak, možná až nelogicky, vystupuje proti svému duchovnímu otci (arcibiskupovi). Nezahajuje útok proti Římu, alespoň zatím ne. Profiluje se jako řádný římsko-

katolický kněz, který své římanství používá proti všem, kdo jednají v rozporu se zájmy církve. Že je to zrovna arcibiskup, je indiferentní. Ať už byly Hoferovy intence jakkoli správné a mravně zakotvené v dobré vůli, v očích (římsko-katolické) veřejnosti se vyprofiloval nikoli jako důstojný bojovník proti zlořádům církve, ale jako ten, kdo sesadil svého duchovního otce. Od arcibiskupa Kohna si vysloužil později nálepku „potřeštěného kněze“, ale současně Hoferovo „jméno znal v Čechách, na Moravě a ve Slezsku každý čtenář novin, ježto v klerikálních novinách řezával on lidi pokrokové, tito zas ve všech pokrokových novinách Hofera.“

(Hofer-Rectus. Český zápas 4, 1921, č. 46, 18. 11., s. 3)

Filip Gorazd Martinek

Dokončení v dalším čísle

Přijímání

Boží tělo bral, přec nevěřil
a kdekdo mu přál, aby shnil
v ohni pekelném
Ten stůl však není jenom pro zvané
to marnotratní mohou vyprávět
komu ano, komu ne
Milosti se dostane
komu stačí dveře otevřít
A kdo světloslepý, chce mít klid
otrokem své vůle být...

Ikaros

Hrst nekonečna v přesypacích hodinách
Tvé stopy v prachu Fénixe
To radši křídla
z vosku a per holubích
Strach? Ne, vzduchem zvoní jen tvůj smích

Tomáš Feifer

Zprávy

Setkání táborových pamětníků v Brně

Naše každoroční setkání účastníků někdejších dětských táborů na faře ve Zlaté Olešnici a pozdějších putovních táborů mládeže se letos konalo o víkend 24. - 26. června v Brně, kde jsme byli ubytováni v penzionu Zahradka na Lipové. K tomuto místu se poji vzpomínky mnohých z nás: na kurzy mládeže pod vedením bratra faráře Z. Lulka, na rodinná setkání pod vedením sestry farářky A. Naimanové, na setkání duchovních do pěti let služby atd. Ubytování jsme byli v hotelové části a také v apartmánu, který vznikl úpravou bývalého správcovského bytu. Ten jsme kromě krásné zahrady s bazénem a ohništěm využívali i jako místo k setkávání u jídla a k rozhovorům. Sešlo se nás šestnáct včetně brněnské dvojice manželů Dana a Dany Mádrových, kteří nám připravili zajímavý program zahrnující nejen sobotní procházku centrem Brna, ale také možnost sledování noční dronové show a soutěžního festivalu ohňostrojů na Brněnské přehradě ze zajištěných míst ve veslařském klubu.

Součástí sobotní procházky bylo i posezení v Danově vinotéce, kde se rozvinula velice živá debata o současnosti i budoucnosti církve – o tom, jak nejlépe využít našich objektů, ale především o tom, jak oslovit a získat „živé kameny“ obětavých sester a bratří, kteří jsou tím hlavním bohatstvím vytvářejícím živou stavbu Božího domu.

V neděli po snídani jsme středisko na Lipové opustili a zamířili na bohoslužbu do našeho nejbližšího sboru na Nových Sadech. Kvůli opravám na Mendlově náměstí nás navigace vedla objížďkou, která sice byla pěknou prohlídkovou trasou, ale na bohoslužbu, slouženou bratrem farářem Miroslavem Kubíčkem, jsme dorazili s mírným zpožděním. O to nejdůležitější jsme však nepřišli. Uprostřed bohoslužby se konal křest, a tak i kázání bratra faráře bylo na křest zaměřeno. Pro nás všechny bylo oživenou připomínkou toho, jaká milost i jaký závazek je také s naším křtem a křtem našich dětí a kmotřenců spojen.

Po bohoslužbě jsme ještě vyrazili na hrad Veveří, který má za sebou královskou minulost, ale také období chátrání. Nyní se opět pozvolna vrací do krásy. Snad by to mohlo být určitým podobenstvím a inspirací i pro nás. Rozloučili jsme se společnou modlitbou naplněnou vděčností za naše setkání i za vše, čím jsme byli obdařeni, a slíbili si, že se, dá-li Bůh, za rok zase uvidíme – nejspíš v Betlémě v Janských Lázních.

Štěpán Klásek

Sborový výlet mladoboleslavské náboženské obce

Sborový výlet, který jsme uspořádali 18. června na rozhlednu Černá Studnice, biofarmu v Pěněčíně (viz foto) a Kittelův Burk v Krásné u Jablonce n. Nisou se náramně vydařil. Díky a těšíme se příště.

Libuše Kopřivová
Mladá Boleslav

Cena spisovatelů již potřetí

Udělování Ceny Obce spisovatelů ČR na festivalu Porta se pomalu již stává tradicí. V letošním roce bude totiž udělována již potřetí. Je určena pro autora nejlepšího písničkového textu, přihlášeného do autorské soutěže Porty. V prvním, startovním roce bylo toto nově zavedené ocenění kvůli nástupu covidu a následným opatřením udělováno nejprve virtuálně. Teprve po uvolnění byla originální keramická cena předána příslušnému autorovi osobně. V loňském roce si tvůrce vítězného textu osobně odnesl keramický pohár Obce spisovatelů již přímo z letního festivalového jeviště v Řevnicích. Přihlášené autorské písničkové texty, jichž letos bylo nepatrně více než loni, hodnotila porota, složená stejně jako v předchozích letech ze členů Rady Obce spisovatelů – Hanky Hosnedlové, Olgy Nytrové a Ondřeje Hníka. A tentokrát se kupodivu všichni bezvýhradně shodli na textu Ondřeje Podeszwy z kapely Meziměsto, která postupovala z Polabského kola. Vítězný text je přemýšlivý, nápaditý a nese název S váhami na křídlech. A také Ondřej si v neděli 3. července odnesl z portovního pódia jako cenu keramický pohár z dílny jihočeského výtvarníka Jana Štarka.

Hanka Hosnedlová

S váhami na křídlech: Ondřej Podeszwa

Capo IIIE dur Fis moll Gis moll

1. *Režimní krkavci včera mě soudili
vyšší morálku nás učili znát.
Že prý tak vyléčí duše, co zbloudily
a psal se rok tři a padesát.*

*neshoří v ohni a nepožře země.
Woho, byl jsem jen jiný,
že mysl mám svoji, tímhle jsem
vinný.*

R1: *Ó, tam ve starém domě
žilo se v pravdě jen
a žilo se skromně.
Tak at' si vyléčí to svoje svědomí
morálka jejich, ta není nic pro mě.*

3. *Krkavci v talárech dlouze se
radili
kolik že svědomí, kolik že stojí.
S váhami na křídlech pečlivě zvážili
ten, co se neskloní, vinu má dvojí.*

2. *Na krk mi věšeli tabulku
s nápisem
že jsem prý zločinec a zrádce
vlasti.
Krkavci věděli, za co před nimi
jsem
lámali svědomí a lámali kosti.*

R1:

*Jak bych se podíval svý mámě do očí
kdybych jim podepsal to, co chtějí
po mně.*

R2:

R1: *Ó, tam ve starém domě
žilo se v pravdě jen
a žilo se skromně.
Tak jak bych mohl pak zradit své
kořeny,
vždyť tenhle příběh, ten není jen
o mně.*

Rec.: Rozsudek jménem republiky:
Obžalovaný J.S. byl shledán vinným
ze zločinu velezrady a jako mladistvý
se odsuzuje k 8 letům vězení. Trest si
odpyká v táboru nucených prací
v prostoru Jáchymov a Příbram.

R2: *Woho, vše co bylo ve mně*

R2

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Marie a Marta

Pro získání tajenky seřadte věty příběhu do správného pořadí.

1. Marie si sedla k Ježíšovým nohám. (E)
2. „Pane, nezáleží ti na tom, že mi má sestra vůbec nepomohla?“ (E)
3. Pán jí odpověděl: (T)
4. „Vybrala si to, oč nepřijde.“ (A)
5. Poslouchala všechno, co říkal. (D)
6. Přišla k němu a řekla: (J)
7. „Jen jednoho je třeba.“ (E)
8. Ježíš s učedníky přišel do jedné vesnice. (J)
9. Ale Marta měla plno práce. (N)
10. Marta měla sestru Marii. (J)
11. „Marie zvolila dobře.“ (B)
12. Tam je přijala do svého domu jedna žena. (E)
13. Chtěla Ježíše co nejlépe obsloužit. (O)
14. Jmenovala se Marta. (N)
15. „Marto, děláš si starosti se spoustou věcí.“ (Ř)

(Řešení z čísla 27: Sedmdesát.)

Jana Krajčířiková

Rekreace
na statku v Maleticích

Nabízíme apartmá ve staro-
českém statku v malebné
vesničce Maletice na břehu
Blanice. 5000 Kč (týden pro
rodinu s 1-2 dětmi).

Kontakt: Marie Lamrová,
tel. 774 503 142, email:
lamrovamarie@seznam.cz.
Martin Tlustý

Kalendář Blahoslav 2023

Na stránkách kalendáře Blahoslav se opět potkáte s řadou zajímavých textů rozmanitých žánrů. Z lásky jsme byli stvořeni, milovat máme Boha a svého bližního. A proto se jedna ze základních hodnot, již je láska, stala ústředním tématem kalendáře Blahoslav 2023. V každém z měsíců se objevuje teologická stat, svědectví, povídka nebo báseň k této veličině směřující. Jako vždy však nechybí ani svědectví teologů i laiků o životě naší církve a společnosti, a to formou vzpomínek, vyprávění a povídek vážných, romantických i humorně laděných. Naději a lásku nám daruje poezie básníků a básníků z naší církve i z řad členů a sympatizantů Dialogu na cestě. Každý z měsíců uvozuji ukázky z hluboce křesťanských básní českých klasiků, jako jsou J. Dokulil, F. Halas, J. Kameník, O. Březina, V. Vokolek, J. Orten, V. Renč, B. Reynek a další, které se vztahují k biblickým perikopám. Věříme, že při čtení kalendáře Blahoslav 2023 získáte mnohé originální podněty k zamyšlení nad smyslem víry, nad cestou naší církve a uvědomíte si, jak důležité jsou sounáležitost, sdílení, obětavost. Doufáme, že se potěšíte a povzbudíte při listování těmito stránkami, na nichž se autoři upřímně podělili o své životní situace, výhry i prohry, o dozrávání i moudrost na duchovní cestě...

Olga Nytrová a Václav Strachota

